

РОЗУМНЕ МІСТО БЕЗ БАР'ЄРІВ

Світова тенденція розвитку концепції розумних міст надає можливість громадянам отримувати адаптовані до їх потреб послуги у реальному часі. Технології розумного міста, насамперед, націлені на незалежність людини від бюрократичних перешкод, а також на більш раціональне використання часу. Але на превеликий жаль, деякі з нині існуючих інноваційних методів розвитку міста, навіть низькотехнологічні методи, вже створили складнощі найбільш вразливим громадянам.

Розумне місто зустрічається на різних рівнях суспільства, таких як освіта, транспорт, навколишнє середовище, здоров'я чи безпека. Деякі елементи розумних міст легко помітити: наприклад, велосипеди та електросамокати, які можна легко взяти в прокат лише скачавши додаток, сигнальні вогні пішохідного переходу, що можуть показувати секунди до перемикання сигнальних вогнів, а також спеціальні тактильно-направляючі доріжки, які допомагають незрячим людям дістатися до необхідних об'єктів інфраструктури. Інші приклади елементів розумного міста можуть бути непомітними для пересічного споживача, але вони також допомагають місту ефективно працювати, наприклад, адаптована інтелектуальна система контролю трафіку з шаблонним потоком та інше. Те, що 30 років тому ми бачили тільки у фантастичних фільмах, тепер стає реальною картина буденного життя без якої суспільство не буде повноцінно функціонувати, а деякі верстви населення, наприклад особи, з обмеженими фізичними можливостями, не уявляють свого існування.

Таким чином, загальна мета «розумного міста» — покращити якість життя громадян за допомогою нових технологій, зокрема, це вкрай необхідно для людей з обмеженими фізичними можливостями.

У 2006 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла Конвенцію про права інвалідів, де було визначені основні засади, які забезпечують рівні права, що необхідно для людей з обмеженими фізичними можливостями у різних сферах життєдіяльності суспільства. Україна та ще більш ніж 180 інших країн світової спільноти ратифікували цю конвенцію та зобов'язались вжити заходів, які зможуть нівелювати бар'єр між людьми з обмеженими фізичними можливостями та повноцінною життєдіяльністю в усіх суспільних аспектах. В Конвенції йдеться про забезпечення індивідуальної мобільності інвалідів,

свободу вираження їх поглядів та переконань, доступ до інформації, недоторканність приватного життя, повагу, освіту, здоров'я та реабілітацію.

Україна взяла на себе зобов'язання щодо вжиття заходів для надання вільного доступу для людей з обмеженими фізичними можливостями до транспортної інфраструктури, інформаційно-комунікаційним технологіям, оскільки участь людей з обмеженими фізичними можливостями в суспільно-значущих процесах неможлива без належного доступу до необхідних соціальних об'єктів. [1, с.1]

У всесвітній історії перші розумні міста, які були спроектовані та збудовані декілька десятиліть тому, вже стикнулися з проблемою нерівності, а саме з проблемою використання технології розумних міст людьми з обмеженими фізичними можливостями, це, в свою чергу, призвело до необхідності удосконалення та адаптування інформаційно-комунікаційних технологій. Натомість розумні міста «без бар'єрів» вимагають продуманого дизайну, повсякчасного вдосконалення, оскільки інвестиції в глобальні технології розумного міста збільшуються, міське життя повинно стати більш інклюзивним для людей з обмеженими можливостями. Знадобилося багато часу, щоб зрозуміти та усвідомити проблему. Тепер настав час з'ясувати, який комплекс факторів потрібно враховувати за замовчуванням при розбудові інфраструктури розумних міст.

За оцінками ООН, близько 1 мільярда населення планети, а це приблизно 15% всього населення Землі, живуть з певною формою інвалідності. Це пов'язане, в значній мірі, з віком, адже близько половини (46%) людей у віці 60 років і старше мають різні форми інвалідності.

За даними Wheelchair Foundation, приблизно 2% населення планети потребує інвалідного візка. Цей показник говорить про необхідність адаптування бордюрів, під'їздів та пристосування громадського транспорту. Не зайвим буде проектування інформаційних кабінків та банкоматів, встановивши їх на відповідній висоті. Не менш важливим також є встановлення спеціального тактильно-направляючого покриття, для людей з вадами зору, яке ще й досі не поширене в багатьох містах світу. Пішохідні переходи та зони з великим ризиком небезпеки повинні бути позначені для їх негайного виявлення. Громадський транспорт також має бути пристосований для розміщення тварин-поводирів.

Якщо взяти до уваги приголомшливу демографічну тенденцію, де населення старіє величезними темпами (якщо в 1960 році 5% населення світу було у віці 65 років і старше, то сьогодні ця цифра становить 9%), стане зрозумілим на яку людину повинні орієнтуватись архітектори, що розробляють

проекти розумних міст без бар'єрів. Розумні міста повинні запропонувати людям з особливими потребами кращий сервіс, щоб вони змогли безперешкодно отримати вищу якість життя. Розвиток інфраструктури розумних міст та інновацій покликане зробити життя в місті простішим і приємнішим, тому міська влада повинна спрямовувати зусилля місцевих інноваційних систем на постійне формування нових додатків для розумного міста, які забезпечують інклюзивний розвиток.

Списки використаних джерел:

1. Аналітична записка Серія «Соціальна політика», № 9, 2019 URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/analit-yakushenko-social-policy-9-2019.pdf> (Дата звернення: 05.11.2021)
2. Disability as an Innovation Driver for the Smart City. URL: [:https://www.inclusivecitymaker.com/disability-innovation-driver-smart-city/#](https://www.inclusivecitymaker.com/disability-innovation-driver-smart-city/#) (Дата звернення: 05.11.2021)
3. Wheelchair Needs In The World URL: <https://www.wheelchairfoundation.org/fth/analysis-of-wheelchair-need/> (Дата звернення: 06.11.2021)
4. Jaime Ramos. How can cities improve the quality of life of disabled people? URL: <https://tomorrow.city/a/how-can-cities-improve-the-quality-of-life-of-disabled-people> (Дата звернення: 06.11.2021)